

Vergaderjaar 2001–2002

28 378

Besluit houdende eisen aan het houden, huisvesten, verzorgen en tonen van wilde dieren in dierentuinen (Dierentuinenbesluit)

Nr. 2

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 28 juni 2002

De vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over het Besluit houdende eisen aan het houden, huisvesten, verzorgen en tonen van wilde dieren in dierentuinen (Dierentuinenbesluit) van 24 mei 2002 (28 378, nr. 1). De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 28 juni 2002. Vragen en antwoorden, voorzien van een inleiding door de minister, zijn hieronder afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Van der Vlies

De waarnemend griffier van de commissie,
Van Leiden

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), fng. voorzitter, Te Veldhuis (VVD), Van Heemst (PvdA), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), Duivesteijn (PvdA), Kamp (VVD), Crone (PvdA), Vos (GroenLinks), Cornielje (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), Meijer (CDA), Buijs (CDA), Schreijer-Pierik (CDA), Atsma (CDA), Van Ruiten (LPF), Van den Brink (LPF), Van den Brand (GroenLinks), Tichelaar (PvdA), Ormel (CDA), Teeven (LN), Koopmans (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), De Jong (LPF) en Groenink (LPF).

Plv. leden: Van Dijke (ChristenUnie), Vacature VVD, Vacature PvdA, Jager (CDA), Vacature PvdA, Vacature VVD, Vacature PvdA, Vacature GroenLinks, Vacature VVD, Vacature VVD, Mastwijk (CDA), Spies (CDA), Van Lith (CDA), Ross-van Dorp (CDA), Eerdmans (LPF), Dekker (LPF), Duyvendak (GroenLinks), Vacature PvdA, Vacature CDA, Jense (LN), Ormel (CDA), Van Geen (D66), Vergeer-Mudde (SP), Jukema (LPF) en Smolders (LPF).

Inleiding van de minister

Voor de goede orde wijs ik u erop dat het Dierentuinenbesluit strekt tot implementatie van een Europese richtlijn waarvan de implementatietermijn reeds is verstreken. Nederland komt hiermee de op haar rustende verplichting uit het EG-Verdrag niet na. Voor deze niet-tijdige omzetting is Nederland reeds door de Europese Commissie in gebreke gesteld. In verband hiermee verneem ik graag van u of ik de inwerkingtreding van het besluit kan bewerkstelligen.

1

Gold tot nog toe geen vergunningplicht voor het oprichten en houden van dieren in een dierentuin? Zo nee, waarom niet?

De vergunning ingevolge het Dierentuinenbesluit dient ter ondersteuning en handhaving van de voorschriften met betrekking tot de houderij, huisvesting, verzorging en het tonen van wilde dieren die ter implementatie van de richtlijn nieuw worden geïntroduceerd. Dierentuinen zijn tevens vergunningplichtig ingevolge de Wet milieubeheer en dienen te beschikken over een ontheffing voor het houden van bepaalde wilde diersoorten ingevolge de Flora- en faunawet.

2

Welke positieve gevolgen zal de Europese Richtlijn hebben voor het dierenwelzijn van dierentuindieren in de EU? In welke EU-lidstaten in het bijzonder zullen aanpassingen nodig zijn om te voldoen aan de richtlijn?

Richtlijn 1999/22/EG van de Raad van 29 maart 1999 betreffende het houden van wilde dieren in dierentuinen bewerkstelligt een harmonisatie van het dierenwelzijnsniveau in de verschillende dierentuinen. Dierentuinen in de Europese Unie mogen slechts wilde dieren tentoonstellen, indien zij voldoen aan de voorschriften met betrekking tot het houden, huisvesten, verzorgen en tonen van wilde dieren en dientengevolge beschikken over een vergunning. Het vergunningstelsel biedt handvatten om op te treden tegen misstanden op het gebied van dierenwelzijn, hetgeen ten algemene een verbetering van het welzijn van wilde dieren in dierentuinen zal bewerkstelligen.

Mij is niet bekend in welke lidstaten de meeste aanpassingen moeten worden gedaan, maar de verwachting is dat de implementatie in alle lidstaten aanleiding zal geven tot aanpassingen.

3

Wie heeft juridisch gezien de zorgplicht voor wilde dieren die onbeheerd worden aangetroffen of die verwaarloosd of illegaal aanwezig zijn bij bijvoorbeeld particulieren? Hoe wordt aan deze zorgplicht vorm gegeven?

Het Dierentuinenbesluit ziet slechts op wilde dieren die in een dierentuin worden gehouden en bevat geen zorgplicht voor dieren van wilde diersoorten die onbeheerd worden aangetroffen of die verwaarloosd of illegaal in het bezit van particulieren zijn. Met betrekking tot onbeheerde dieren die hulpbehoevend zijn, geldt op grond van artikel 36, derde lid, van de Gezondheidsen welzijnswet voor dieren de verplichting deze dieren de nodige zorg te verlenen. Deze verplichting is gericht tot een ieder. De Flora- en faunawet bevat met betrekking tot de onder de bescherming van deze wet vallende dieren en planten eveneens een algemene zorgplicht die tot een ieder is gericht.

De zorgplicht voor een dier dat door een particulier wordt gehouden, berust op grond van artikel 37 van de Gezondheidsen welzijnswet bij de eigenaar of de houder van het dier.

Tegen het onthouden van de zorg aan hulpbehoevende dieren alsmede tegen het onthouden van de nodige verzorging door de eigenaar of de houder van een dier kan op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren strafrechtelijk worden opgetreden.

Bij illegaal bezit van een onder de bescherming van de Flora en faunawet vallend dier zal het Openbaar Ministerie overgaan tot inbeslagname om te voorkomen dat de dieren terug in het handelsverkeer komen. Het Openbaar Ministerie beslist in deze gevallen over periode van beslag en bestemming van de dieren na opheffing van beslag.

4

Waarom is dit besluit niet van toepassing op de opvangcentra voor wilde dieren? Zou een stroomlijning van de regelgeving hier niet in de rede liggen?

Voor de reikwijdte van het besluit is de in de richtlijn geformuleerde definitie van een dierentuin bepalend. In de richtlijn is een dierentuin gedefinieerd als een permanente inrichting waar levende dieren van wilde diersoorten worden gehouden om te worden tentoongesteld aan het publiek gedurende ten minste zeven dagen per jaar, met uitzondering van circussen en dierenwinkels en inrichtingen waaraan de lidstaten een afwijking van de vereisten van de richtlijn verlenen, omdat zij geen aanzienlijk aantal dieren of diersoorten aan het publiek tentoonstellen en omdat de afwijking de doelstellingen van deze richtlijn niet in het gedrag brengt. In het Dierentuinenbesluit is deze definitie ongewijzigd overgenomen. Wel is invulling gegeven aan de uitzonderingsmogelijkheid in de definitie door inrichtingen waar slechts een beperkt aantal beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoorten worden gehouden, uit te zonderen van de voorschriften van het besluit. Indien er tien of minder van deze diersoorten worden gehouden, wordt de inrichting niet aangemerkt als een dierentuin. Deze uitzondering is opgenomen om te voorkomen dat kinderboerderijen, aquaria, etc. die meestal wel een aantal beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoorten houden, onbedoeld toch als dierentuin zouden worden aangemerkt. Gelet op de doelstelling van de richtlijn en gelet op de omvang van de verplichtingen die voortvloeien uit de voorschriften, voert het te ver om deze relatief kleine inrichtingen ook aan te merken als een dierentuin.

Voor een aantal opvangcentra dat over meer dan 10 beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoorten beschikt, is het criterium dat de dieren ten minste gedurende zeven dagen per jaar aan het publiek worden tentoongesteld, beslissend. Indien de opvangcentra hieraan voldoen vervullen zij eveneens de functie van dierentuin en vallen zij derhalve onder de reikwijdte van het Dierentuinenbesluit.

5

In hoeverre is over de voorstellen in het besluit, die geen betrekking hebben op de directe implementatie van de richtlijn, overleg geweest met de belangrijkste betrokkenen?

De voorstellen hiertoe zijn in de fase van de totstandkoming van het besluit besproken met de belangrijkste vertegenwoordigende organisaties, waaronder de Nederlandse Vereniging voor Dierentuinen, de Dierenbescherming, de Vereniging voor opvang van niet-gedomesticeerde dieren (VOND), de Stichting Dier en Park, de Commissie bedreigde en uitheemse dier- en plantensoorten, Sealife Scheveningen en de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit van Utrecht.

6

Opvangcentra die niet meer dan 7 dagen per jaar een openstelling hebben, vallen niet onder het besluit. Sommige van deze centra hebben echter wel een informatiebalie die vaker open is. Hoe wordt dan voorkomen dat toch bezichtiging van de dieren plaatsvond vaker dan 7 keer per jaar?

De opvangcentra vormen voor de Algemene Inspectiedienst (AID) een vast onderdeel van de controles die uit hoofde van de Flora- en faunawet worden uitgevoerd. Bij vermoeden dat de dieren per jaar zeven dagen of meer worden tentoongesteld, kan de dienst gericht stappen ondernemen.

7

Welke gevolgen heeft het besluit voor de opvangcentra die onder het besluit vallen?

Indien opvangcentra en kinderboerderijen onder de definitie van dierentuin vallen, zijn de financiële consequenties geheel afhankelijk van de omvang van de inrichting en de wijze waarop de bedrijfsvoering reeds plaatsvindt. Indien de dieren reeds op een welzijnsvriendelijke wijze worden gehouden en reeds een actief educatiebeleid wordt gevoerd, zullen de financiële consequenties beperkt blijven. In de nota van toelichting bij het besluit is aangegeven dat de kosten voor de aanpassing van inrichtingen die eveneens worden aangemerkt als een dierentuin als gevolg van de voorschriften van het besluit in bijzondere gevallen kunnen oplopen tot € 4550,- in het eerste jaar. De inrichtingen zullen in ieder geval een vergunning moeten aanvragen, een beleidsprotocol moeten opstellen en een register van gehouden dieren bij moeten houden. De kosten van de het bijhouden van de registratie en de beleidsprotocollen voor een gemiddelde dierentuin zullen zelden hoger zijn dan € 1400,- per jaar.

8

Kinderboerderijen waar maximaal 10 diersoorten worden gehouden worden niet aangemerkt als een dierentuin en vallen niet onder het besluit. Hebben de meeste kinderboerderijen niet meer dan 10 diersoorten en wat betekent het financieel en bedrijfsmatig als zij onder het besluit vallen?

Het dient te gaan om meer dan tien diersoorten die op grond van de artikelen 4 en 5 van de Flora- en faunawet zijn aangewezen als beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoorten. Naar verwachting hebben de meeste kinderboerderijen minder dan tien van de aangewezen diersoorten en vallen zij derhalve niet onder de reikwijdte van het besluit. Indien kinderboerderijen meer dan tien diersoorten bezitten die zijn aangewezen op grond van de artikelen 4 en 5 van de Flora- en Faunawet, vallen zij onder de reikwijdte van het besluit, tenzij zij ervoor kiezen het aantal van deze specifieke diersoorten terug te brengen tot maximaal tien. De verwachting is derhalve dat de financiële consequenties, zoals vermeld in het antwoord op vraag 7, vrijwel niet voor kinderboerderijen gelden.

9

De Europese Richtlijn dateert van 1999. De grotere Nederlandse dierentuinen zijn al vanaf begin jaren negentig bezig met het opzetten van een vergunningensysteem. Waarom is ruim twee jaar gewacht met de Nederlandse implementatie en waarom is niet meer geprobeerd de implementatie aan te laten sluiten bij de verdergaande voorstellen van de Nederlandse dierentuinen?

Met de implementatie van de richtlijn is in het jaar 2001 aangevangen. In de voorgaande jaren is voorrang gegeven aan meer urgente welzijnsdossiers voornamelijk met betrekking tot de gangbare houderij, alsmede het ontwikkelen van een visie op dierenwelzijn, zoals neergelegd in de Beleidsnota Dierenwelzijn. Deze prioritering is niet ten koste gegaan van het dierenwelzijn in de Nederlandse dierentuinen, omdat hier door vergaande mate van zelfregulering met bijbehorend pakket van eisen, een hoog dierenwelzijnsniveau wordt bereikt. De wijze van bedrijfsvoering door de Nederlandse dierentuinen rechtvaardigt derhalve geen strengere eisen dan het Dierentuinenbesluit in navolging van de richtlijn voorschrijft. Met het Dierentuinenbesluit wordt voldaan aan de implementatieverplichting. Geheel in de lijn met het kabinetsbeleid omtrent deregulering alsmede de wens van het kabinet om administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken, zijn in het besluit zo min mogelijk voorschriften opgenomen die verder strekken dan waartoe de richtlijn verplicht. Er is niet aangesloten bij het interne toelatingssysteem dat de Nederlandse Vereniging van Dierentuinen (NVD) heeft opgezet als alternatief voor het vergunningstelsel, omdat het interne toelatingssysteem nog een beperkt bereik heeft. Het intern toelatingssysteem houdt in dat dierentuinen die aan de vastgestelde normen voldoen, kunnen worden toegelaten tot de NVD. De normen waaraan de leden van de NVD moeten voldoen, zijn ontleend aan de EAZA-normen (European Association of Zoos and Aquaria). De bij de NVD aangesloten tuinen zijn ook lid van de EAZA. Naast deze twaalf dierentuinen die zijn aangesloten bij de NVD, zijn er in Nederland echter nog ruim 30 kleinere tuinen en parken al dan niet aangesloten bij een andere vereniging. De uniforme voorschriften van het Dierentuinenbesluit bewerkstelligen in al deze inrichtingen een hoog niveau van dierenwelzijn, alsmede een bevordering van de educatie en het soortenbehoud, maar zijn van meer algemene strekking, zodat alle inrichtingen die onder de reikwijdte van het besluit vallen, hieraan kunnen voldoen.

10

De Europese richtlijn is een minimumnorm. Waarom is bij de Nederlandse implementatie niet meer gekozen voor extra regels toegespitst op de Nederlandse situatie, bijvoorbeeld ten aanzien van de verplichte educatie? Waar voegt het besluit iets toe ten opzichte van de richtlijn?

De richtlijn heeft tot doel minimumharmonisatie te bewerkstelligen in de lidstaten. Een minimumharmonisatie suggereert echter niet dat het niveau van de voorschriften minimaal is. Het voorschrift dat bij de huisvesting en verzorging de behoefte van het dier als uitgangspunt moeten worden genomen, impliceert hoge welzijnsnormen. De voorschriften zijn slechts daar waar noodzakelijk uitgewerkt in meer concrete voorschriften. Om de lasten voor de dierentuinen zo veel mogelijk te beperken en de dierentuinen zoveel mogelijk vrijheid te geven bij de invulling, zijn de voorschriften geformuleerd als doelvoorschriften waarbij het soorteigen gedrag van het dier centraal staat, hetgeen geheel in lijn is met mijn Beleidsnota Dierenwelzijn. Hierin sta ik voor regulering op hoofdlijnen met als uitgangspunt het soorteigen gedrag van dieren.

Overigens eist de richtlijn met betrekking tot de educatie slechts dat dierentuinen de voorlichting en de bewustmaking van het publiek bevorderen door informatie over de tentoongestelde soorten en hun natuurlijke habitats te verstrekken. Artikel 12, eerste en zesde lid, van het Dierentuinenbesluit verplicht een dierentuin er echter toe om een informatief en educatief programma met betrekking tot de tentoongestelde soorten op te stellen en dienovereenkomstig te handelen.

11, 16, 19, 24 en 25

Waarom wordt een vergunning niet voor bepaalde tijd verleend? Bijvoorbeeld voor 5 jaar?

Waarom worden vergunningen voor onbepaalde tijd gegeven? Bij vergunningen voor bepaalde tijd kan toch immers steeds opnieuw de gehele dierentuin worden beoordeeld?

Waar nodig zal bij vaststelling van de vergunningvoorschriften rekening worden gehouden met de voorschriften die aan de milieuvergunning zijn verbonden. Welke voorbeelden kunnen hier concreet worden genoemd?

Kan vooraf duidelijkheid worden geboden aan de vergunningaanvrager?

Dierentuinen dienen een registratie bij te houden van elk dier of diergroep. De gegevens zijn op verzoek in te zien door de bevoegde autoriteiten. Waarom worden deze gegevens niet standaard openbaar gemaakt, opdat iedereen ze kan bekijken?

Waarom wordt vereist dat het register ten minste één maal per maand wordt bijgehouden en niet full-continu? Vergroot dit laatste de controle-mogelijkheden niet aanzienlijk?

In het kader van de beperking van de administratieve lasten past het niet om een strenger vergunningstelsel in te voeren dan de richtlijn voorschrijft door vergunningen slechts voor een bepaalde tijd te verlenen. Dit zou tevens een grote verzwaring van de overheidslast met zich brengen. De vergunning wordt derhalve voor onbepaalde tijd verleend en dekt zo veel mogelijk veranderingen of uitbreidingen van een dierentuin. Bij het opstellen van de vergunningvoorschriften zal tevens waar mogelijk rekening worden gehouden met de voorschriften die aan de milieuvergunning zijn verbonden. Dit om conflicterende of dubbele voorschriften te vermijden. Een terugdringing van administratieve lasten verdraagt zich evenmin met het opleggen van verplichtingen die verder gaan dan hetgeen noodzakelijk is voor de naleving van de voorschriften. Hierbij doel ik op verplichtingen tot openbaarmaking van bijvoorbeeld het beleidsprotocol of de registratie of het continu bijhouden van de registratie.

12

Hoe verhoudt zich de toename van de administratieve lasten tot de introductie van het vergunningsstelsel? Welke kosten zijn voor de vergunningaanvragen verbonden aan de aanvraag (behalve de behandelkosten)? Hoe verhoudt zich de toename van de administratieve lasten tot de wens van de regering om te komen tot een drastische vermindering?

Het Dierentuinenbesluit introduceert een vergunningstelsel, omdat de implementatie van de richtlijn hiertoe verplicht. Zoals reeds betoogd in het antwoord op de vragen 11, 16, 19, 24 en 25, zijn de lasten die het vergunningstelsel met zich brengt zoveel mogelijk beperkt.

In de nota van toelichting bij het besluit is ingegaan op de financiële lasten die voortvloeien uit het besluit. Naast de kosten voor de vergunningaanvraag die niet bij een dierentuin in rekening zullen worden gebracht, hebben de kosten die de vergunningaanvraag voor een dierentuin met zich brengt betrekking op het invullen van het aanvraagformulier, het opstellen van een beleidsprotocol en het ontwerpen van een plattegrond. Een dierentuin zal in veel gevallen reeds over deze zaken beschikken. Met het opstellen en invullen van de benodigde documenten zal enkele uren tot enkele dagen zijn gemoeid. De kosten die dit met zich zal brengen zijn geheel afhankelijk van de omvang van de dierentuin.

13

Betekent het toevoegen van een nieuwe diersoort aan de collectie van een dierentuin ten alle tijden een aanzienlijke wijziging van een reeds verleende vergunning?

Teneinde de administratieve lasten voor dierentuinen zoveel mogelijk te beperken, wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de verleende vergunning eveneens geldt voor veranderingen van een dierentuin die na de vergunningverlening optreden. Indien in een dierentuin een verandering optreedt, als gevolg van het toevoegen van nieuwe dieren of diersoorten aan de collectie, meldt een dierentuin ingevolge artikel 4, achtste lid, van het besluit schriftelijk het voornemen om een verandering in de dierentuin door te voeren. De verandering wordt getoetst aan de eisen van het besluit en aan de aan de vergunning verbonden beperkingen en voorschriften. Na toetsing wordt een dierentuin schriftelijk meegedeeld of de verandering past binnen de verleende vergunning, danwel dat de vergunning dient te worden gewijzigd.

14

Behoort de vergunning gewijzigd te zijn alvorens een nieuwe diersoort in de collectie wordt opgenomen?

Indien na toetsing van de melding wordt geconcludeerd dat de verandering niet past binnen de verleende vergunning, handelt een dierentuin in strijd met het besluit en de vergunningvoorschriften indien de nieuwe diersoort reeds aan de collectie wordt toegevoegd voordat de vergunning is gewijzigd. Ten behoeve van het besluit tot wijziging van de vergunning dient ingevolge artikel 4, vierde lid, van het besluit een toetsing door de visitatiecommissie plaats te vinden. Indien wordt geconcludeerd dat de dierentuin ten behoeve van de verandering beschikt over de voorgescreven voorzieningen, zal de vergunning worden gewijzigd. Pas dan zal een nieuwe diersoort in de collectie kunnen worden opgenomen.

15

Hoe is de inspectie van dierentuinen georganiseerd? Hoe vaak wordt geïnspecteerd? Is er bij de AID een speciale groep hiervoor? Hoeveel menskracht van de Algemene Inspectiedienst (AID) zal nodig zijn bij het toezicht en welke consequenties heeft dit voor het aantal werknemers van de AID? Waar worden overtredingen bekend gemaakt en hoe kunnen burgers kennis nemen van de resultaten van deze inspecties?

Op dit moment controleert de Algemene Inspectiedienst (AID) dierentuinen in het kader van de Flora- en faunawet op het houden van dieren waarvoor een ontheffing ingevolge deze wet is vereist. Tevens controleert de AID de dierentuin op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren na melding van klachten met betrekking tot het dierenwelzijn. De richtlijn verplicht tot een regelmatige inspectie en passende maatregelen om de naleving te garanderen. In de praktijk zal dit inhouden dat een dierentuin in ieder geval 1 maal per jaar wordt geïnspecteerd. Deze inspecties zullen worden uitgevoerd door de controleurs van de Vakgroep natuurbescherming die tevens zijn belast met de controles in het kader van de Flora- en faunawet.

Op dit moment kunnen de controles waarvoor voor het jaar 2003 0,5 fte is geraamd, worden ingepast in de huidige capaciteit van de AID. Overtredingen en resultaten van inspecties van individuele dierentuinen worden niet bekend gemaakt. Wel worden algemene niet tot individuele dierentuinen herleidbare resultaten gepubliceerd in het jaarverslag van de AID.

17 en 21

Voor dierentuindieren worden slechts globale normen per diersoort gegeven voor wat betreft de huisvesting. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld landbouwhuisdieren. Uitgangspunt is steeds het soorteigen gedrag. Is er bij de dierentuinen overeenstemming over wat dit gedrag is en welke huisvestingsnormen daaruit voortvloeien? Zo nee, hoe kan een inspectie-

*dienst dan controleren of de huisvesting aan de normen voldoet?
Wie bepaalt de globale normen per diersoort waaraan voorzieningen moeten voldoen?*

Het Dierentuinenbesluit bevat doelvoorschriften. Ten behoeve van het besluit tot vergunningverlening zal een ambtelijke visitatiecommissie de dierentuinen bezoeken om aan de doelvoorschriften te toetsen. De visitatiecommissie zal zich laten bijstaan door gespecialiseerde deskundigen. Ten behoeve van de toetsing door de visitatiecommissie zijn de doelvoorschriften van het besluit uitgewerkt in een lijst met beoordelingspunten, die aan alle dierentuinen zal worden toegezonden. Overigens is de lijst met beoordelingspunten afgestemd met enkele vertegenwoordigers van de dierentuinenverenigingen en zal nog een bespreking met diverse belanghebbenden plaatsvinden.

Na vergunningverlening zal de inspectiedienst controleren op de voorschriften en beperkingen die ingevolge artikel 4, zesde lid, van het besluit ter nadere uitwerking van de eisen van het besluit aan de vergunning worden verbonden. Deze voorschriften en beperkingen zullen zodanig concreet zijn dat deze door de inspectiedienst kunnen worden gecontroleerd. Zo zal in de vergunningvoorschriften worden uitgewerkt welke voorzieningen ten behoeve van bijvoorbeeld het soorteigen gedrag voor de verschillende dieren en diersoorten in een dierentuin aanwezig zijn. Indien nodig kan de inspectiedienst zich bij de controle eveneens laten bijstaan door gespecialiseerde deskundigen.

18

Moet voor iedere verandering van diersoort of toename van het aantal vergunde dieren een nieuwe vergunning worden aangevraagd?

Nee, voor veranderingen als gevolg van het normale proces van geboortes en sterfte behoeft de vergunning niet te worden gewijzigd.

20

Biedt artikel 12 lid 2 voldoende garantie met betrekking tot de natuurbeschermingsfunctie van dierentuinen?

Dierentuinen kunnen een belangrijk rol vervullen voor de bescherming van biodiversiteit en diersoorten. Artikel 12, tweede lid, van het besluit schrijft voor dat dierentuinen in een beleidsprotocol inzet plegen op dit vlak door onderzoek of, voorzover aanwezig, fokprogramma's van bepaalde bedreigde diersoorten. Het is een versterking van de huidige situatie waarin geen regelgeving op dit vlak bestaat, hoewel een aanzienlijk aantal grotere dierentuinen reeds actief is op dit vlak.

22

Dierentuinen moeten beschikken over een beleidsprotocol. Dierentuinen hebben een publieke functie. Is dit protocol daarom ook voor het publiek inzichtelijk?

Het beleidsprotocol dient te worden opgesteld en te worden overgelegd ten behoeve van de vergunningverlening. Een verplichting tot openbaarmaking van dit document is niet noodzakelijk voor de vergunningverlening. Uit het oogpunt van beperking van de administratieve lasten voert het te ver om een dergelijke openbaarmaking te verplichten. Het staat een dierentuin echter vrij om het beleidsprotocol op vrijwillige basis publiekelijk inzichtelijk te maken.

Verzoeken om openbaarmaking van het beleidsprotocol die tot mijn departement zijn gericht, zullen overeenkomstig de Wet openbaarheid van bestuur worden behandeld. Hetgeen inhoudt dat in het kader van een dergelijk verzoek het beleidsprotocol onder meer niet wordt verstrekt

voorzover het bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegegeeld.

23

Kan de regering een toezichthouder aanstellen die het welzijn van de dieren waarborgt indien de regering besluit tot gehele of gedeeltelijke sluiting van een dierentuin?

Indien een dierentuin ingevolge artikel 14 van het besluit wegens het niet-naleven van de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden of bij niet-naleving van de voorschriften van het besluit wordt gesloten, ziet de Algemene inspectiedienst die is belast met de controle en handhaving van het besluit toe op de sluiting van de dierentuin. Indien dit nodig is, bijvoorbeeld omdat de dieren nog niet elders zijn ondergebracht, maar nog in de dierentuin aanwezig zijn, kan dit toezicht mede inhouden dat er een toezichthouder wordt aangesteld, die toeziet op de geheel of gedeeltelijke sluiting van de dierentuin, alsmede op het welzijn van de dieren.

26

Op welke manier wordt er gezorgd voor transparantie in de gegevens die in het kader van artikel 13 worden geregistreerd? Is een bepaalde vorm van publicatie mogelijk en wenselijk? Hoe zou deze publicatie plaats kunnen vinden?

Een verplichte publicatie doet de administratieve lastendruk nog verder toenemen en is voor transparantie van de gegevens ten behoeve van de controle door de inspectiedienst niet noodzakelijk. Dierentuinen kunnen wel vrijwillig overgaan tot openbaarmaking van de registratie.

27

Bestaande dierentuinen worden vrijgesteld van een vergunning tot 9 april 2003. Waarom is gekozen voor 9 april 2003 als inwerkingtreding van artikel 3 voor bestaande bedrijven? Is een directe inwerkingtreding niet voor de hand liggend en gewenst? Waarom moet niet direct na de inwerkingtreding van het besluit een aanvraag voor een vergunning worden ingediend?

De datum van 9 april 2003 volgt uit artikel 4, tweede lid, van de richtlijn. Op grond van deze bepaling dient elke dierentuin uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van de richtlijn (29-03-1999) te beschikken over een vergunning. Nieuwe dierentuinen dienen voordat zij worden opengesteld te beschikken over een vergunning.

Op grond van artikel 3 van het besluit zouden de bestaande dierentuinen niet open mogen zijn zonder vergunning. Aangezien het vergunningstelsel met het besluit wordt geïntroduceerd, gebiedt een zorgvuldig overheidsbeleid een uitgestelde inwerkingtreding van dit nieuwe regime. In de periode tot aan de inwerkingtreding van de vergunningplicht kunnen de dierentuinen maatregelen treffen om te voldoen aan de nieuw geïntroduceerde voorschriften. Tevens dienen de dierentuinen voorafgaand aan de inwerkingtreding van de vergunningplicht ingevolge artikel 3 van het besluit door de visitatiecommissie te worden bezocht. Hiervoor is de periode tot en met 9 april 2003 nodig.

28

De regering noemt een getal van 50 dierentuinen en opvangcentra. Welke zijn dit?

Onder de reikwijdte van het Dierentuinenbesluit vallen in ieder geval de 12 dierentuinen die zijn aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van

Dierentuinen (NVD) en de 8 dierentuinen die zijn aangesloten bij de Vereniging Dier en Park. Tevens is er een aantal inrichtingen dat gelet op de definitie van dierentuin onder de reikwijdte van het besluit valt. Te denken valt aan kleinere dierenparken en aquaria die niet zijn aangesloten bij een vereniging. Tevens zal een aantal opvangcentra die deels bij de Vereniging van Opvangcentra voor Niet-gedomesticeerde Dieren (VOND) zijn aangesloten, onder de reikwijdte van het besluit vallen. Naar verwachting gaat het om circa 30 inrichtingen. In totaal zullen dus circa 50 dierentuinen ingevolge het Dierentuinenbesluit vergunningplichtig zijn. Voor de exacte namen van de verschillende dierentuinen verwijs ik u naar de bijlage.

29

Hoe worden opvangcentra voor wilde dieren gecontroleerd?

Voorzover een opvangcentrum in het kader van het Dierentuinenbesluit wordt aangemerkt als een dierentuin, vinden de controles op dezelfde wijze plaats als bij de dierentuinen. Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op vraag 15.

Daarnaast kunnen in opvangcentra controles plaatsvinden uit hoofde van de Flora- en faunawet voorzover er dieren worden gehouden die onder de bescherming van deze wet vallen. Tevens zien gemeenten toe op de naleving van de milieuvergunning en de daaraan verbonden voorwaarden.

	Naam org.	Plaats	Vereniging
			N.V.D.
1	Ouwehands Dierenpark	Rhemen	N.V.D.
2	Safari Beekse Bergen	Hilvarenbeek	N.V.D.
3	Apenheul	Apeldoorn	N.V.D.
4	Artis	Amsterdam	N.V.D.
5	Dierenpark Amersfoort	Amersfoort	N.V.D.
6	Serpo Reptielenzoo	Delft	VOND/D&P
7	Blijdorp Diergaarde	Rotterdam	N.V.D.
8	Avifauna Vogelpark	Alphen aan den Rijn	
9	Burgers Zoo BV	Arnhem	N.V.D.
10	Dierenpark Wissel	Epe	N.V.D.
11	Dolfinarium Harderwijk BV	Harderwijk	N.V.D.
12	Iguana Reptielenzoo	Vlissingen	
13	Jagrie Vogelpark	Gieterveen	
14	Kasteelpark Born	Born	D&P
15	Noorder Dierenpark	Emmen	N.V.D.
16	Dierenpark De Oliemeulen	Tilburg	D&P
17	Otterpark Aqualutra	Leeuwarden	
18	Plaswijckpark	Rotterdam	D&P
19	Dierenpark De Vleut	Best	D&P
20	Vlinderparadijs Papiliorama	Havelte	
21	Zoo Parc Overloon	Overloon	N.V.D.
22	Taman Indonesia	Kallenkote	D&P
23	Kabouterland	Exloo	D&P
24	EcoMare	De Koog, Texel	
25	Vogelpark «Papegaai-inn»	Oerle, Veldhoven	VOND
26	Dierenpark Neerhof	Made	
27	Kinderboerderij en Dierenpark «De Hinde»	Langenboom	
28	Kasteeltuinen Arcen	Arcen	D&P
29	Felidae	Lexmond	
30	Dierenpark De Kameleon	Appelscha	
31	Dierenhoekje Liesbos	Prinsenbeek	
32	Foreldorado	Gulpen	
33	Stichting AAP	Almere	VOND
34	Stichting Pantera	Nijeberkoop	
35	Fazanterie De Rooie Hoeve	Heeswijk-Dinther	
36	Stichting Das en Boom	Beek-Ubbergen	
37	Stichting Schildpaddenopvang	Alphen a/d Rijn	
38	De Apenhof	Barneveld	
39	Vogelrevalidatiecentrum Zundert	Zundert	VOND
40	Zeeaquarium Bergen	Bergen	
41	Sea Life Scheveningen	Scheveningen	
42	Ecodrome	Zwolle	

	Naam org.	Plaats	Vereniging
43	Fort Kijkduin	Den Helder	
44	Aquarium	Delfzijl	
45	Valkenburgs Grottenaquarium	Valkenburg	
46	Scharendijke zee-aquarium		
47	Waterland Neeltje Jans	Burgh-Haamstede	